

Program DORA: LETNO POROČILO 2024

ORAVNAVA IN POTRDITEV NA STROKOVNEM SVETU PROGRAMA DORA: 10.2.2025

Pripravili: Katja Kovše, Kristijana Hertl, Katja Jarm, Barbara Mihevc Ponikvar, Veronika Kutnar, Mateja Kurir Borovčič, Patricija Rahten, Vesna Škrbec, Cveto Šval, Urban Zdešar

Uredili: Mateja Kurir Borovčič, Tanja Srečkovič Bolšec

Izdal: Onkološki inštitut Ljubljana, 2025

e-ISSN: 2670-5222

Povzetek

Letno poročilo 2024 predstavlja ključne aktivnosti in rezultate Državnega presejalnega programa za raka dojk DORA v preteklem letu na področju **upravljanja** in izvajanja **zdravstvenih storitev**. Na področju *upravljanja programa* je bila v letu 2024 ključna aktivnost ob izvajanju stalnih aktivnosti strokovnega nadzora in spremljanja kazalnikov kakovosti namenjena pripravi nove informacijske rešitve, ki bo nadomestila obstoječo aplikacijo DORA. Potekale so delavnice in pripravljala se je funkcionalna specifikacija. Ob tem smo izvedli tudi številne izobraževalne aktivnosti za interno in zunanjo strokovno javnost z nekaj več kot 1.400 slušatelji. Aktivni smo bili na področju komuniciranja z več kot 1.200 medijskimi objavami, pripravili smo nov radijski oglas in aktivno obveščali interno ter zunanjo javnost o presejalnem programu. Pri *zdravstvenih storitvah* je program DORA obdržal primerljive rezultate s preteklimi leti. V letu 2024 je bilo v programu DORA v Sloveniji na 22 digitalnih mamografih v 13 stacionarnih presejalnih centrih, 3 dislociranih in 3 mobilnih enotah skupaj **slikanih 110.622 žensk in pri 630 ženskah odkrit rak dojk. Na mamografijo smo skupaj povabili 141.722 žensk, udeležba je bila 77,2 %.**

KAZALO

Povzetek	2
I. LETNO POROČILO 2024	4
1. Upravljanje programa DORA	4
1.1. Upravljanje programa DORA: organi programa	4
1.2. Strokovni nadzor	6
1.3. Podporno okolje	9
1.4. Izobraževanje	12
1.5. Komuniciranje	14
1.6. Raziskovanje	16
2. Zdravstvene storitve v programu DORA: rezultati strokovnega dela	19
2.1. Lokacije izvajanja presejalnih mamografij v letu 2024	20
2.2. Število mamografij	20
2.3. Udeležba v programu DORA v 2024	22
2.4. Konsenz konference in nadaljnja obravnava letu 2024	24
2.5. Raki, odkriti v presejalnem programu DORA	25
2.6. Operacije raka dojk in čas do operacije	26
2.7. Kazalniki kakovosti 2023	27

I. LETNO POROČILO 2024

1. Upravljanje programa DORA

Državni presejalni program za raka dojke DORA (v nadaljevanju: program DORA) je centralno voden presejalni program za zgodnje odkrivanje raka dojke, kamor na mamografijo vabimo ženske med 50. in 69. letom starosti. Cilj programa DORA je zmanjšati umrljivost zaradi raka dojke med ciljno populacijo za 25–30 %. Nosilec in upravljalec programa DORA je Onkološki inštitut Ljubljana (v nadaljevanju: OI Ljubljana).

Program DORA deluje od leta 2008 v skladu z Evropskimi smernicami za zagotavljanje kakovosti presejanja in diagnostike raka dojke (v nadaljevanju: Evropske smernice). Organizacijo in dejavnosti programa DORA opredeljuje *Pravilnik o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka* (v nadaljevanju: pravilnik). Upravljanje in izvajanje zdravstvenih storitev programa DORA od leta 2019 opredeljujejo *Programske smernice DORA*.

Program na OI Ljubljana deluje od septembra 2022 v okviru Sektorja za presejalne programe in klinično genetiko kot Oddelek Državnega presejalnega programa DORA, ki skrbi za upravljanje programa in za izvajanje zdravstvenih storitev. Zdravstvene storitve dodatne diagnostike izvajata presejalno-diagnostična centra na OI Ljubljana in v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor, slikanje žensk poteka v 18 presejalnih centrih v 16 javnih zdravstvenih zavodih (zdravstveni domovi, bolnišnice) po Sloveniji.

1.1. Upravljanje programa DORA: organi programa

Tabela 1: Izvedeni sestanki organov programa DORA v letu 2024

	Enota	Količina	Termini sej / sestankov
Usmerjevalni odbor presejalnih programov	Izvedene seje	0	/
Strokovni svet programa DORA	Izvedene seje	3	5.2., 17.6., 9.12.
Vodja programa - Kolegij	Izvedeni sestanki	36	10.1., 17.1., 24.1., 31.1., 7.2., 14.2., 21.2., 6.3., 13.3., 20.3., 27.3., 3.4., 10.4., 17.4., 24.4., 8.5., 15.5., 22.5., 5.6., 12.6., 18.6., 3.7., 10.7., 17.7., 21.8., 28.8., 4.9., 18.9., 25.9., 9.10., 16.10., 23.10., 6.11., 13.11., 20.11., 4.12., 18.12.

1.1.1. Usmerjevalni odbor presejalnih programov

Usmerjevalni odbor presejalnih programov, ki ga v skladu s pravilnikom sklicuje Ministrstvo za zdravje, deluje kot nadzorni organ presejalnih programov za zgodnje odkrivanje raka. V letu 2024 se ni sestel, zadnja seja je potekala leta 2022.

1.1.2. Strokovni svet programa DORA

Strokovni svet programa DORA se je v letu 2024 sestel 3-krat.

Na seji 5.2. je obravnaval letna in strokovna poročila za leto 2023, na seji 17.6. je obravnaval problematiko starejših mamografov v nekaterih presejalnih centrih programa DORA, ki presegajo priporočeno starost 10 let, na seji 9.12. pa je Strokovni svet med drugim obravnaval posodobljen dokument *Širitev programa DORA na 45-74 let.*

1.1.3. Vodja programa DORA in upravljavska enota na OI Ljubljana

Program DORA je od januarja 2024 vodila Barbara Mihevc Ponikvar, dr. med.

a.) Kolegij

Kolegij je redni, načeloma tedenski, sestanek upravljavske enote programa DORA na OI Ljubljana. V letu 2024 smo se sodelavci kolegija srečali na Zoomu ali v živo za nadziranje izvajanja programa in razrešitev odprtih vsebin skupaj 36-krat (glej Tabela 1).

b.) Aplikacija programa DORA: razpis in vzdrževanje

Junija 2024 je bila po uspešno izvedenem javnem razpisu podpisana pogodba z izbranim izvajalcem za razvoj, implementacijo in vzdrževanje nove aplikacije programa DORA.

Z ožjo ekipo in izvajalcem so potekale delavnice za pripravo prve faze projekta, kamor so se pridružili še preostali sodelavci, s čimer se je sledilo kakovostni pripravi funkcionalne specifikacije aplikacije. Oktobra smo na OIL, programu DORA, zaposlili novo sodelavko, ki krovno prevzema vodenje projekta.

c.) Revizija dokumenta Širitev programa DORA na 45-74 let in pilotna raziskava

V drugi polovici leta 2024 je bila izvedena revizija dokumenta *Širitev programa DORA na 45-74 let: ANALIZA STANJA IN AKCIJSKI NAČRT*, ki je bila predstavljena in z nekaterimi dopolnitvami sprejeta na seji Strokovnega sveta programa DORA, ki je potekala 9.12.

d.) Revizija Programskih smernic DORA

Revizija Programskih smernic DORA, ki se je začela leta 2023, v letu 2024 ni bila zaključena.

1.2. Strokovni nadzor

Tabela 2: Izvedene aktivnosti na področju strokovnega nadzora v programu DORA v letu 2024

	Enota	Količina	Opombe
Strokovna poročila o delu presejalnih centrov	Poročilo	13	Letna poročila z osnovnimi kazalniki
Presoja presejalnih centrov na terenu	Presoja in poročilo	5	Prvi krog presoj: ZD NM, BGP KR, OIL Drugi krog presoj: SB MS, ZD MB
Strokovni nadzor radiologov	Poročilo za odčitovalce	2	14.2.2024 in 26.8. 2024
Strokovni nadzor radioloških inženirjev	Slika	14.280	januar 2025
Tehnična kakovost mamografov	Dnevni testi	793	Aplikacija ORQA
	Tehnični pregledi	36	ZVD, večina redni pregledi
Odpovedi slikanja	Izmena slikanja	72,5	

1.2.1. Strokovni nadzor presejalnih centrov

Strokovna poročila o delu presejalnih centrov

Upravljalvska enota programa DORA je januarja 2024 pripravila Strokovna poročila o delu presejalnih centrov za vse delujoče centre programa v letu 2023 po vnaprej znanih sklopih podatkov in kazalnikov. Strokovna poročila za OI Ljubljana, ZD Ljubljana, BGP Kranj, SB Nova Gorica, SB Izola, ZD Novo mesto, UKC Maribor, ZD Maribor, SB Ptuj, SB Celje, ZD Celje, SB Murska Sobota in SB Slovenj Gradec so bila obravnavana na seji Strokovnega sveta programa DORA.

Presoja presejalnih centrov na terenu

Upravljalvska enota programa DORA je v letu 2024 skupno izvedla 5 presoj stacionarnih presejalnih centrov na terenu, in sicer v ZD Novo mesto, BGP Kranj in na OI Ljubljana glede na dokumentacijo prve presoje ter v SB Murska Sobota in ZD Maribor glede na prenovljen protokol in vprašalnik presoje.

V letu 2024 smo naredili analizo izvedenih presoj, ki smo jih pričeli izvajati leta 2020. Zbirna tabela je prikazana spodaj. Na osnovi dosedanjih izkušenj smo pripravili revizijo vprašalnika, na osnovi katerega delamo presojo, in protokola, ki določa namen, postopek in gradiva, zahtevana na presoji. Na osnovi novega vprašalnika in novega protokola izvedbe presoje sta bili izvedeni presoji v SB Murska Sobota in ZD Maribor decembra 2024.

Mesečna poročila o presejalnih mamografijah po presejalnih centrih

Za člane kolegija smo ob začetku meseca skozi celotno leto pripravljali mesečna *Poročila o opravljenem delu po mamografih*, skupaj 12 poročil. Poročila omogočajo spremljanje števila naročenih in slikanih žensk na ravni celotne Slovenije, na ravni območnih enot ZZZS in po posameznem centru, prav tako pa število slikanih žensk na izmeno in odzivnost žensk v mesecu poročanja ter udeležbo žensk za minulo trimesečno časovno obdobje.

Mesečna poročila o številu ustreznih žensk po presejalnih centrih

Za člane kolegija smo ob začetku meseca skozi celotno leto pripravljali mesečna *Poročila o ustreznih ženskah za vabljenje*, skupaj 12 poročil. Poročila omogočajo pregled nad številom žensk, ki so ustrezne za vabljenje (po tipu naročila), in nad številom žensk, ki čakajo na vabilo več kot 24 mesecev; poročila omogočajo načrtovanje vabljenja in ukrepanja v primeru odstopanj - vse skupno in po posameznem presejalnem centru.

V letu 2024 so bili vabljenje in urniki naročanja načrtovani in oblikovani za celo leto vnaprej z namenom enakomernega razporejanja vabljenih in slikanih žensk, vse v dogovoru s presejalnimi centri.

1.2.2. Strokovni nadzor dela radioloških inženirjev

Ocena kakovosti mamografskih slik

OI Ljubljana izvaja redno ocenjevanje kakovosti pozicioniranja dojk pri diplomiranih radioloških inženirjih (DRI), ki izvajajo presejalne mamografije za program DORA na območju celotne Slovenije. V celoletnem statističnem obdobju od januarja 2024 do decembra 2024 smo **ocenili 119 DRI od skupno 137 DRI**. Ocenjeni so bili DRI iz vseh OE ZZS pri 13 izvajalcih. Pri tem je bilo pregledanih **3.570 mamografij**, kar pomeni, da je bilo ocenjenih približno **14.280 mamografskih slik**. Ocenjeni se 30 naključno izbranih mamografij za vsakega DRI, manj pa v primeru daljše odsotnosti. Vsak DRI mora imeti vsaj 75 % slik stopnje 1 za vsako posamezno projekcijo, kar je tudi standard, povzet po evropskih smernicah. Stopnja 1 vsebuje vse tiste mamografske slike, ki so bodisi odlične bodisi dobre z manjšimi napakami ter ne prekrivajo diagnostično pomembnih delov dojke (žlezno tkivo).

1.2.3. Strokovni nadzor radiologov

V letu 2024 je dvojno odčitavanje mamografij v programu DORA izvajalo 17 radiologov, od katerih je bilo 7 tudi nadzornih radiologov. Vsak teden je odčitavalo 6 skupin, v vsaki skupini sta dva odčitovalca.

V letu 2024 smo nadaljevali preglede intervalnih rakov, dodali smo tudi preglede rakov odkritih v naslednjih krogih presejanja, pri katerih je bila zadnja mamografija v mejah normale. Po pregledu vseh smo tudi pri njih izbrali primere za skupinski pregled. Skupinski pregled intervalnih rakov v 2024 ni bil izveden. Pričakujemo, da ga bomo lahko izvedli v začetku 2025.

Poročilo za odčitovalce, ki je vključevalo podatke o oceni kakovosti dela za posameznega odčitovalca v DORI (količina pregledanih, recall rate in senzitivnost), je bilo vsakemu radiologu osebno poslano februarja in avgusta 2024 za prikaz rezultatov odčitavanja v zadnjega pol leta.

1.2.4. Tehnična kakovost mamografskih aparatov

Tehnična kakovost

Pojem tehnična kakovost pomeni kakovost delovanja radiološke opreme, ki jo uporabljamo v programu DORA - predvsem mamografskih rentgenskih aparatov. Tehnično kakovost mamografskih aparatov spremljamo s polletnimi tehničnimi pregledi aparatov, z dnevnimi testi, tedenskimi in mesečnimi kalibracijami. V letu 2024 smo ponovno vzpostavili delovanje aplikacije ORQA, tako da dnevne teste, ki se izvedejo na posameznih aparatih in pošljejo v DORA PACS, samodejno zbiramo in analiziramo. Rezultate testov zbiramo v bazi podatkov na ZVD, aplikacija pa iz rezultatov izdela dnevno poročilo, ki ga dobijo radiološki inženirji dozimetristi programa DORA in medicinski fizik.

V letu 2024 smo izvedli 36 tehničnih pregledov aparatov, večina je bila rednih. Izredni pregled aparata izvedemo po zamenjavi rentgenske cevi ali slikovnega sprejemnika. Gre za bistvena dela aparata, ki vplivata na kakovost mamografskih slik in tudi na obsevanost pacientk.

1.3. Kontaktni center programa DORA

Tabela 3: Povzetek aktivnosti na področju podpornega okolja programa DORA v letu 2024.

	Enota	Količina	Opombe
Register in kontaktni center			
Število odgovorjenih klicev	Odgovorjeni klic	25.918	V 2023 jih je bilo 27.530.
Število neodgovorjenih klicev	Neodgovorjeni klic	7.839	V 2023 jih je bilo 6.222.
Število poslanih vabil	Vabilo	192.081	vabila za katerikoli krog slikanja, všteti so opomniki in prenaročila, ista ženska lahko prejme več vabil
Število poslanih obvestil	Obvestilo	106.685	V 2023 jih je bilo 110.183.

Kontaktni center programa DORA pripravlja urnike vabljenja, skupaj z vodjo radioloških inženirjev načrtuje termine slikanja, vabi ustrezne ženske na presejalne mamografije, pošilja obvestila o normalnih izvidih presejanja, dnevno je v stiku z ženskami preko telefona in elektronske pošte. Pripravlja poročila in kazalnike kakovosti, v sodelovanju z upravljavsko skupino načrtuje logistiko slikanja in strateške usmeritve programa, sodeluje s presejalnimi centri in komunikologi programa.

1.3.1. Vabljenje žensk

Vabljenje žensk v program DORA poteka centralno s strani upravljavske enote na OI Ljubljana. Ženska prejme vabilo iz Kontaktnega centra programa DORA na naslov stalnega ali začasnega (če stalnega nima) prebivališča tri tedne pred predvidenim terminom z datumom, uro in enoto presejalnega slikanja.

V letu 2024 smo poslali **192.081 vabil** in **106.685 obvestil o normalnih izvidih** mamografije. Prvo vabilo v katerikoli krog presejanja je prejelo **148.227 žensk**. Ženske, ki se ne odzovejo na prvo vabilo, po približno štirih tednih prejmejo opomnik z novim datumom slikanja. Ženske, ki se ne odzovejo ne na vabilo niti opomnik, prejmejo naslednje vabilo čez 2 leti (brez opomnika). 937 vabil se je vrnilo v kontaktni center programa DORA zaradi neuspele vročitve (vrnjena pošta), tudi te ženske prejmejo ponovno vabilo čez 2 leti od predhodnega vabljenja (Tabela 8).

Tabela 4: Število poslanih pošte, obvestil in opomnikov, 2024.

leto	število poslanih pošte (vabila, opomniki, predstavitev naročil*)	število poslanih obvestil	vrnjena pošta	število poslanih opomnikov**
2024	192.081	106.685	937	10.689

*Med predstavitvami naročil so všteta le pisno odposlana vabila s prenaročilom, določen delež žensk prenaročilo ne dobi pisno, le ustno ob osebem telefonskem/elektronskem kontaktu. / **Število poslanih opomnikov je podmnožica števila poslanih vabil.

Izključitev žensk iz programa DORA je možna z izpolnitvijo posebnega obrazca za trajno izključitev, ki ga ženska na povpraševanje prejme s strani sodelavk v kontaktnem centru programa DORA, obrazci se hranijo. Izraženo voljo po izključitvi iz programa DORA zabeležimo v aplikacijo, take ženske ne vabimo več v program. V letu 2024 je 857 žensk želelo izključitev iz programa DORA. Pomembnejša vzroka za večje število zavrnitve sta zavrnitve žensk iz Ukrajine (N = 264, zaradi neurejenega zavarovanja jih ne vabimo) ter aktivnost ponovnega vključevanja žensk v program, ki so pred leti zavrnilo sodelovanje v programu. Od teh se jih je tretjina dejansko udeležila presejanja. Ponovna vključitev v program je možna kadarkoli na pobudo ženske.

1.3.3. Aktivno vključevanje žensk z zavrnitvijo

V letih 2023 in 2024 smo individualno ponovno povabili 4.518 žensk, ki so pred letom 2017 zavrnilo sodelovanje v programu DORA, razlog zavrnitve pa ni bil vedno evidentiran. Udeležba teh žensk je bila 31,5 odstotna.

1.3.4. Elektronska in telefonska komunikacija z ženskami

Na vso elektronsko pošto sodelavke odgovorijo v 2 delovnih dnevih. Dnevno je bilo v 2024 odgovorjenih povprečno **80 elektronskih pisem**. V prejšnjih letih je bilo povprečno dnevno odgovorjenih 76, 65, 70, 60 in 45 elektronskih pisem, kar nakazuje na **trend večje uporabe elektronske pošte med vabljenimi ženskami**.

Ženskam z znanimi telefonskimi številkami pošiljamo SMS opomnike za presejalno mamografijo 2 delovna dneva pred naročenim terminom. Dnevno je tako poslanih okoli 500 SMS opomnikov. Na ta način obveščamo tudi o nepredvidenih izpadih slikanja.

Štiri sodelavke sprejemajo telefonske klice žensk (vprašanja v zvezi s presejanjem, naročila na mamografijo in prenaročila) vsak delavnik med 9:00 in 12:00 na brezplačni številki 080 2728. V letu 2024 je bilo v času uradnih ur skupaj odgovorjenih 25.918 klicev kar je povprečno 104 na dan (za 250 delovnih dni). Povprečna dolžina pogovora je znašala 2,06 minut. V letu 2024 je bilo neodgovorjenih 7.893 klicev

1.3. Izobraževanje

Tabela 5: Povzetek vseh izobraževalnih aktivnosti programa DORA v letu 2024 za zaposlene v DORI, strokovno javnost in laično javnost

	Količina (dogodki)	Število udeležencev	Opombe
a. Izobraževanja za zaposlene DORA po Sloveniji			
3. DORIN DAN	1 (9 predavanj)	160	V živo 17.05.2024 Reportaža: tukaj
Šola DORE	4	124	Zoom (25.3., 22.4., 21.10., 2.12.2024)
Srečanje presejalnih centrov programa DORA	1 (5 predavanj)	86	V živo 17.05.2024
Multidisciplinarni tečaj	1 (2 dni, 26 predav.)	33	V živo 27. in 28.11.2024, OIL.
Tečaj pozicioniranja	1 (2 dni, 14 predav.)	7	V živo 4. in 5.12.2024
Praktično usposabljanje DRI	20 dni	2	V živo, 11.3 – 22.3.2024 in 9.12. – 20.12.2024
Praktično usposabljanje ADMIN	4 dni	2	V živo, 9.1. – 10.1.2024 in 7.5. – 8.5.2024
Skupaj a.	10	414	
b. Izobraževanja za drugo strokovno javnost o programu DORA			
Predavanja na strokovnih srečanjih in konferencah	9	435	Sredino predavanje za zdravnike OI, 2. nacionalna javnozdravstvena konferenca NIJZ, izobraževanje za specializante JZ na OIL, srečanje vodij patronažnih služb
Skupaj b.	9	435	
c. Izobraževanja za laično javnost v Sloveniji			
Sejmi	13	/	Altermed, MOS, 5x dan zdravja, Festival zdravja, Čarobni dan, Sejem narava zdravje, Sejem za 3. življ. obdobje, Združujmo moči za zdravje ljudi, Karierni sejem
Predavanja za laično javnost po Sloveniji	14	604	Večinoma v živo
Skupaj c.	27	604	
SKUPAJ (a,b,c)	46	1.453	

Za nove in obstoječe zaposlene v programu DORA smo v letu 2024 organizirali 10 različnih izobraževanj. Program DORA smo predstavili na strokovnih srečanjih, ki jih nismo organizirali sami, s skupno 9 predavanji za različne strokovne javnosti. Aktivni smo bili tudi na področju osveščanja in

informiranja splošne javnosti: program DORA se je v letu 2024 predstavil na 13 sejnih, izvedli smo 14 predavanj za laično javnost.

Slika 1: Tretji DORIN DAN je aprila 2024 v Ljubljano privabil več kot 150 udeležencev.

Slika 2: Program DORA se je v letu 2024 predstavil na 13 sejnih, tudi na sejmu Narava zdravje.

1.5. Komuniciranje

Tabela 6: Povzetek rezultatov komuniciranja o programu DORA v letu 2024 in 2023

	Enota	2024	2023
Medijske objave	zadetek (objava)	1.201	1.009
Tiskani mediji	članek	241	230
Elektronski mediji	prispevek (TV, RA)	65 (TV) 165 (RA)	57 (TV) 162 (RA)
Internet	članek	730	560
Sporočila za javnost	članek	8	8
Ostali medijski izhodi (gradiva, odgovori na vprašanja, članki, intervjuji ipd.)	članek	10	10
Novice na spletnem mestu DORA	novica	30	41
Novičnik DORA	izvod/številka	4	3
Obiskanost spletnega mesta	uporabniki / število obiskov	7.437/45.139	8.645 /51.197

1.5.1. Povzetek ključnih komunikacijskih aktivnosti v letu 2024

V letu 2024 smo pripravili **radijski oglas** ter z medijsko hišo RTV Slovenija dogovorili brezplačno predvajanje tako TV kot RA oglasa.

Pripravili smo **zloženko za ženske, ki jih v programu DORA povabimo na dodatne preiskave** in jo natisnili ter jo dali v distribucijo obema presejalno-diagnostičnima centroma programa DORA na OI in v UKC Maribor. Oktobra smo lansirali **posebno spletno mesto** v sklopu spletnega mesta programa DORA za vse sodelavce po presejalnih centrih in presejalno-diagnostičnih centrih.

Za **3. Dorin dan** smo pripravili materiale za opremo prostora, uredili snemanje dogodka in objavo na komunikacijskih kanalih programa DORA in OI za sodelavce in drugo strokovno javnost. Komunikacijsko smo podprli pomemben mejnik v delovanju programa DORA – **milijonto mamografijo** z dogodkom v presejalnem centru programa DORA v SB Ptuj.

Ob številnih aktivnostih obveščanja ali ozaveščanja različnih tipov javnosti preko medijev ter priprave odgovorov na (kompleksnejša) novinarska vprašanja, smo med drugim skrbeli še za objavo novic na

spletnem mestu ter izdajo e-novičk. Kot pomembno novost velja omeniti **vzpostavitev posebnega spletnega mesta za vse sodelavce DORE** (nov kanal internega komuniciranja) ter **izdajo nove brošure z naslovom Dodatna obravnava v programu DORA** (namenjeno ženskam, katerim zdravniki radiologi na mamografskih slikah odkrijejo sumljive spremembe in so povabljene na nadaljnje diagnostične preiskave),

1.5.2. Poročilo o medijskih objavah

V letu 2024 je bil program DORA omenjen v **1.201 medijskih prispevkih**, kar je več kot v letu 2023 (1.009 v letu 2023 in 874 v l. 2022). Največ medijskih objav je bilo v letu 2024 v **internetnih medijih (730)**, sledijo tiskani mediji (241), radio (165) in televizija (65).

Kot običajno je bilo največ objav **v mesecu ozaveščanja o raku dojk DORA**, ko smo skupaj z Onkološkim inštitutom Ljubljana pripravili daljše gradivo za medije o zgodnjem odkrivanju raka dojk, zdravljenju, epidemioloških podatkih, dejavnih tveganja in programu DORA in ga poslali medijem. V rožnatem oktobru je vodja programa DORA sodelovala tudi **na novinarski konferenci Združenja Europa Donna Slovenija**, kjer je predstavila ključne rezultate programa in načrte glede pilotnega projekta za širitev starostne skupine žensk.

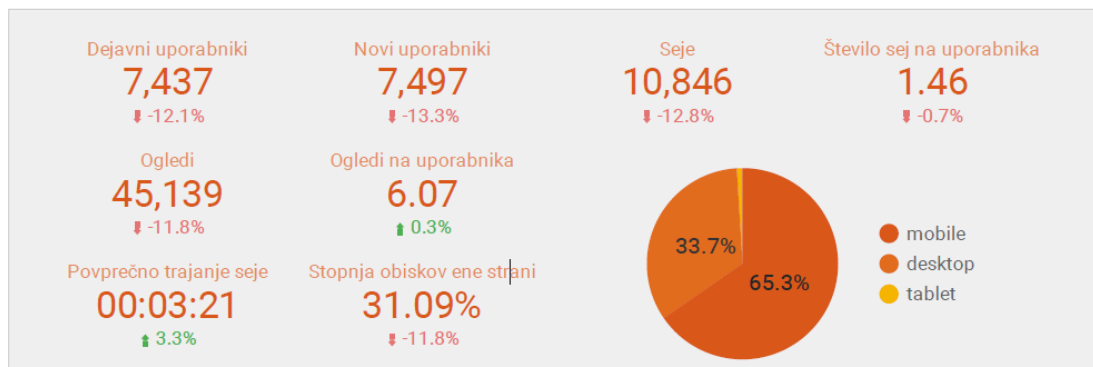
Poleg rožnatega oktobra smo medijsko podprli pomemben mejnik v delovanju programa DORA – **opravljeno milijonto mamografijo**.

Število objav

1.5.3. Obiskanost spletnega mesta programa DORA

Slika 3: Analiza obiskanosti spletnega mesta <https://dora.onko-i.si/> v letu 2024

Največkrat obiskane vsebine poleg vstopne strani so:

- presejanje za raka dojk,
- prenaročanje.

1.5.4. Analiza branosti e-novičnika za sodelavce programa DORA

V letu 2024 smo na področju internega komuniciranja programa DORA (sodelavci po presejalnih centrih in presejalno diagnostičnima centroma) kot orodje komuniciranja uporabljali **elektronski novičnik – Dorine novice**, ki ga pripravljamo že od leta 2018. Namen je obveščanje sodelavcev o strokovnih in drugih vsebinah, povezanih z delovanjem programa DORA po vsej Sloveniji. V letu 2024 smo pripravili 4 številke (marec, junij, oktober, december).

1.6. Raziskovanje

Tabela 7: Povzetek aktivnosti na področju raziskovanja o programu DORA v letu 2024

	Količina	Število avtorjev oz. raziskovalcev	Opombe
Raziskave o DORI v Sloveniji	5	Več kot 20	
Raziskave o DORI v mednarodnem partnerstvu	3	Več kot 20	
Izvirni znanstveni članek	1	10	
Strokovni prispevek	4	Več kot 20	
Prispevki na konferencah	6		1 mednarodni

1.6.1. Raziskave

Sodelavci programa DORA smo v letu 2024 sodelovali v več raziskavah, tako doma kot v tujini oz. v mednarodnem partnerstvu.

Raziskave v Sloveniji:

- Sodelovanje v projektih OIL: S-LYG
- Slovenski raziskovalni program za celostno obravnavo raka SLORapro
- Magistrsko delo: *Vrednotenje kakovosti življenja bolnic po prebolelem raku dojk: primerjava bolnic iz programa DORA z ostalimi bolnicami, ki so bile vključene v raziskavo OREH*
- Sodelovanje pri raziskavah s FMF: *Izboljšanje presejanja za rak dojk z analizo kvantitativnih slikovnih biomarkerjev kot množičnih podatkov*
- Izvedba samostojne raziskave na OIL: *Ocena stopnje bolečine pri presejalni mamografiji na osnovi lestvice VAS (vizualna analogna skala)*

Raziskave v mednarodnem partnerstvu:

- Sodelovanje v projektu EUTOPIA East
- JA EUCanScreen
- COST akcija – Mediterranean Cancer Screening and Early Diagnosis Network (Medi-CaSE)

1.6.2. Strokovne objave o programu DORA

Izvirni znanstveni članek:

Klaneček, Ž., Wang, Y. K., Wagner, T., Cockmartin, L., Marshall, N., Studen, A., Jarm, K., Krajc, M., Vrhovec, M., & Jeraj, R. (2025). Longitudinal interpretability of deep learning based breast cancer risk prediction. *Physics in Medicine & Biology*, 70(1), 015001-1-015001–015023. doi:10.1088/1361-6560/ad9db3

Strokovni prispevki:

Jarm, K., Vardič, D. (2024). Dora. *Zdravstveni statistični letopis Slovenije*, 1–10. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/4.2.3_DORA_2022_Z.pdf

Jarm, K., Štromajer, E., & Hertl, K. (2024). Dora. V *Zdravje žensk v Sloveniji* (str. 123–133). Nacionalni inštitut za javno zdravje. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf>

Jarm, K. (2024). Starostno specifično vs. personalizirano presejanje. *Onco Academia*, 1–4. <https://www.onco-academia.com/starostno-specifечно-vs-personalizirano-presejanje/>

Zadnik, V., Pohar Perme, M., Žagar, T., Vratinar, B., Jarm, K., Lokar, K., Jurtela, M., & Tomšič, S. (2024). Ocena pridobljenih let življenja v populacijskih presejalnih programih za raka = Estimation of life years gained in population-based cancer screening programs. *Onkologija*, 28(1), 48–53. <https://dirros.openscience.si/lzpisGradiva.php?id=19902>

Prispevki na konferencah:

Petejan, L., & Šaver, B. (2024). Vloga radiološkega inženirja v presejalnem programu DORA in pri diagnostični mamografiji = Role of the radiographer in the DORA screening program and in the diagnostic mammography setting. *Medical imaging and radiotherapy journal*, 41(1), 32–33.

Jarm, K. (2024). Vpliv upoštevanja individualne ogroženosti na shemo vabljenja v državni presejalni program za raka dojk. *Klinične raziskave na področju raka dojk v letu 2024*, 1–4.

Jarm, K., Mihevc Ponikvar, B., Škrbec, V., Kutnar, V., & Kurir-Borovčič, M. (2024). Ocena stopnje bolečine pri presejalni mamografiji na osnovi lestvice VAS = Estimation of pain during screening mammography using VAS score. „*Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti*“: zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov, 150–151. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf>

Jarm, K., Krajc, M., & Zadnik, V. (2024). Ocena ogroženosti z rakom dojk med slovenskimi ženskami, ki vstopajo v program DORA = Breast cancer risk assessment in Slovenian women entering the breast cancer screening programme DORA. „*Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti*“: zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov, 148–149. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf>

Kurir-Borovčič, M., Mihevc Ponikvar, B., Kutnar, V., Vrhovec, M., Hertl, K., & Jarm, K. (2024). Presoja presejalnih centrov programa DORA: rezultati = Assessment of screening centres in the DORA programme. „*Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti*“: zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov, 321–322. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf>

Klaneček, Ž., Studen, A., Hertl, K., Jarm, K., Krajc, M., Vrhovec, M., & Jeraj, R. (2024). *Longitudinal interpretability of deep learning-based breast cancer risk prediction model: comparison of different attribution methods*. 7. <https://www.spiedigitallibrary.org/conference-proceedings-of-spie/13174/131741W/Longitudinal-interpretability-of-deep-learning-based-breast-cancer-risk-prediction/10.1117/12.3025858.short>

Doktorski disertaciji:

Tomšič, S. (2024). *Vpliv organiziranega presejanja na prognostične dejavnike in izid raka dojk: doktorska disertacija = Effect of national population based screening for breast cancer on prognostic factors and health outcomes.* [S. Tomšič].

Jarm, K. (2024). *Vpliv upoštevanja individualne ogroženosti na shemo vabljenja v državni presejalni program za raka dojk: doktorska disertacija = Impact of considering a risk-based tailored screening on the national breast cancer screening programme invitation scheme.* [K. Jarm].

2. Zdravstvene storitve v programu DORA: rezultati strokovnega dela

Tabela 8: Povzetek zdravstvenih storitev o programu DORA za leto 2024

	Enota	Vrednost
Število slikanih žensk	ženska	110.622
Število povabljenih žensk na mamografijo	ženska	141.722
Udeležba v programu DORA	%	77,2
Konsenz konference	ženska	11.355
Število žensk na dodatnih obravnavah	ženska	3.369
Število odkritih rakov	ženska	630
Število delujočih presejalnih centrov	Presejalni center ali enota	19

Evropske smernice za zagotavljanje kakovosti v presejanju za raka dojk¹ definirajo in določajo željene in ciljne vrednosti kazalnikov kakovosti, ki naj bi jih vsak presejalni program za raka dojk spremljal in dosegal. V Registru in klicnem centru DORA redno spremljamo kakovost programa DORA na osnovi teh vnaprej določenih kazalnikov.

Metode

Poročilo vsebuje rezultate programa na podlagi podatkov, ki so vneseni v aplikacijo DORA. Kazalniki v tabelah 15 - 18 so izračunani za ženske, ki smo jih v določenem časovnem obdobju povabili na

¹ Evropske smernice kakovosti: Perry N, Broeders M, de Wolf C, Törnberg S, Holland R, von Karsa L, Puthaar E (eds) European Guidelines for Quality Assurance in Breast Cancer Screening and Diagnosis. Fourth Edition. 2004.

presejalno mamografijo (torej za ženske, vabljene v obdobju 1. 1. 2024 – 31. 12. 2024) in so bile kadarkoli slikane. Število opravljenih mamografij (Slika 6, Tabela 14), ki je vezano samo na datum slikanja, je zato nekoliko večje od števila slikanih žensk; k tej razliki prispevajo ženske, ki se prenaročijo in pri katerih zato datum slikanja (in morebitne obravnave) zapade v naslednje koledarsko leto, kasneje kot je pripravljeno to poročilo. Te ženske spadajo v statistiko leta 2024.

Rezultati

V letu 2024 je bilo na 22 digitalnih mamografih v 13 stacionarnih presejalnih centrih, 3 dislociranih in 3 mobilnih enotah skupaj slikanih 110.622 žensk in pri 630 ženskah odkrit rak dojk (podatki na dan 15. 1. 2025).

2.1. Lokacije izvajanja presejalnih mamografij v letu 2024

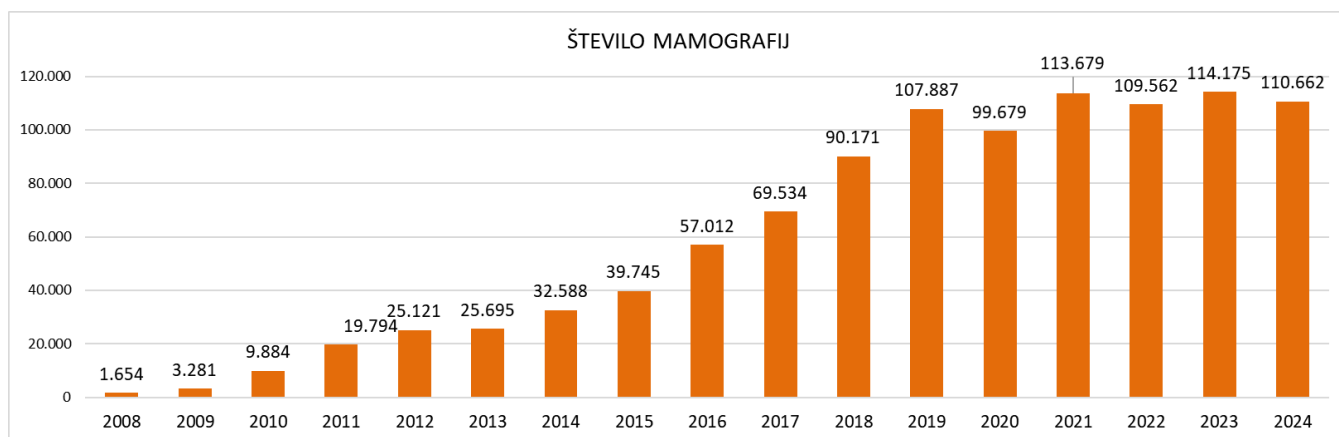
Program DORA je leta 2024 potekal na **dvaindvajsetih digitalnih mamografskih aparatih** v desetih območnih enotah ZZZS.

Presejalno slikanje se je izvajalo na že obstoječih enotah na OIL (trije stacionarni mamografi in tri mobilne enote – Ljubljana, Litija, Kamnik, Postojna ter Jesenice), v ZD Ljubljana, ZD Domžale, SB Trbovlje, ZD Maribor, UKC Maribor (le nekajkrat tudi na drugem digitalnem mamografu v UKC MB), SB Ptuj, SB Izola, SB Nova Gorica, BGP Kranj, ZD Novo mesto, SB Murska Sobota, SB Slovenj Gradec, SB Celje, ZD Celje in SB Brežice.

2.2. Število mamografij

V letu 2024 je bilo v programu DORA opravljenih **110.662 presejalnih mamografij**.

Slika 4: Število slikanih žensk v programu DORA po letih.

Število mamografij v programu je z udeležbo nad 75 % doseglo stalno letno povprečje okoli 112.000 mamografij. Opažamo pa razliko v številu slikanih med lihimi in sodimi leti (razlika cca 3.000 mamografij), kar je posledica kovidne prekinitve presejalnega slikanja za 2,5 mesecev. Ženske vabimo na naslednjo mamografijo na 24 mesecev glede na zadnjo opravljeno mamografijo. Tako so soda leta šibkejša (okoli 111.000 mamografij), liha pa močnejša (okoli 114.000 mamografij).

Tabela 9: Število opravljenih mamografij v programu DORA na mamografih leta 2024 (primerjava z letom 2023)

MAMOGRAF	ŠTEVILO MAMOGRAFIJ V 2023	% mamografij glede na vse v 2023	ŠTEVILO MAMOGRAFIJ V 2024	% mamografij glede na vse v 2024
OI STACIONARNI 1	5.230	4,6	1.716	1,5
OI STACIONARNI 2	7.348	6,4	6.694	5,9
OI STACIONARNI 3	834	0,7	4.545	4,0
ME1	5.709	5,0	3.888	3,4
ME2	6.835	6,0	6.799	6,0
ME3	3.801	3,3	4.851	4,2
ZD DOMŽALE	4.418	3,9	4.028	3,5
ZD LJUBLJANA	3.224	2,8	3.185	2,8
SB TRBOVLJE	2.291	2,0	2.576	2,3
SB BREŽICE	4.278	3,7	3.085	2,7
UKC MB	6.931	6,1	6.509	5,7
UKC MB - mamograf 2	384	0,3	153	0,1
ZD MB	5.994	5,2	4.720	4,1
SB PTUJ	5.267	4,6	5.426	4,8
BPG KRANJ	7.518	6,6	7.567	6,6
SB IZOLA	4.708	4,1	7.008	6,1
SB NOVA GORICA	6.325	5,5	5.733	5,0
ZD NOVO MESTO	6.640	5,8	6.439	5,6
SB MURSKA SOBOTA	6.896	6,0	6.692	5,9
SB SLOVENJ GRADEC	7.683	6,7	7.074	6,2
SB CELJE	5.192	4,5	5.769	5,1
ZD CELJE	6.669	5,8	6.205	5,4
VSOTA	114.175	100,0	110.662	100,0

Podatki na dan 8.1.2025.

2.3. Udeležba v programu DORA v 2024

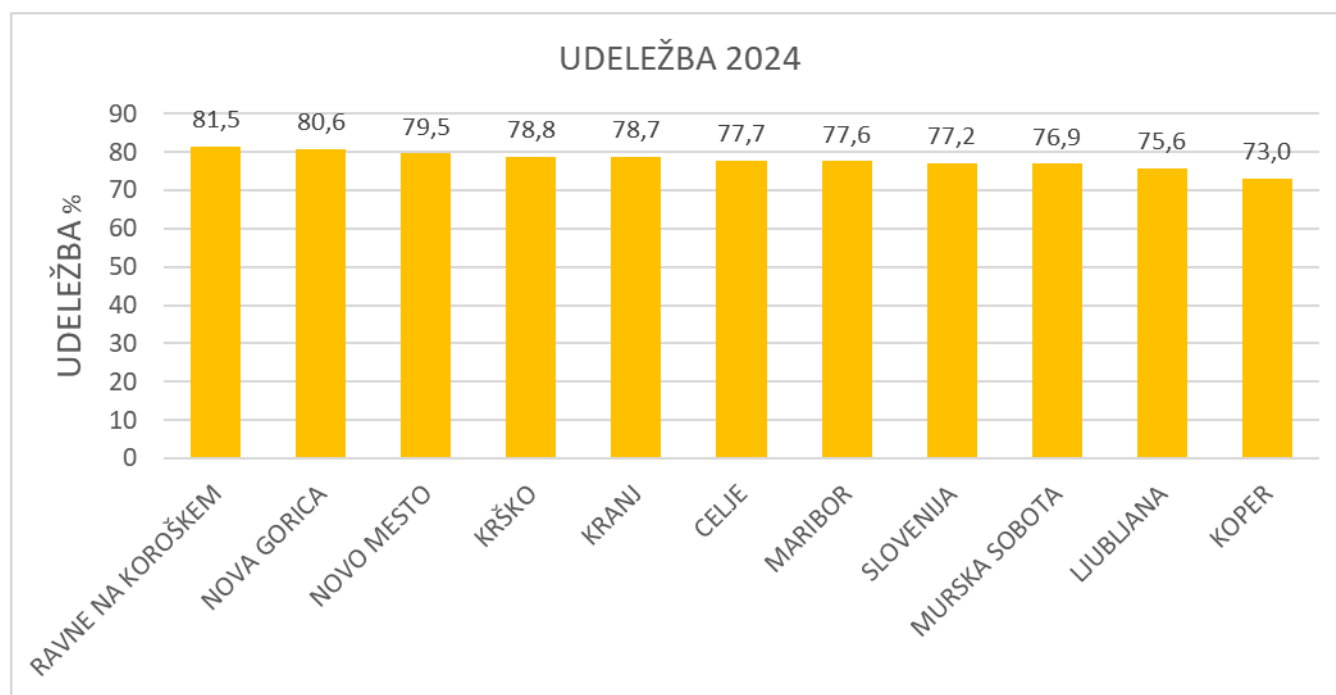
Udeležbo v programu DORA merimo kot odstotek vabljenih žensk v določenem obdobju, ki so se kadarkoli za ta krog vabljenja udeležile presejalnega slikanja. Za uspešnost programa in doseg dolgoročnega cilja je pomembno, da se presejalnega slikanja udeleži vsaj 70 % ciljne populacije, kar je predpisana vrednost po evropskih smernicah, ciljna vrednost po evropskih smernicah je udeležba več kot 75 %.

Skupna udeležba v programu DORA od začetka presejanja v 2008 do konca leta 2024 znaša 75,9 %.

V letu 2024 je bila skupna udeležba žensk 77,2 % (v letu 2023 je bila 77,0 %). Udeležba bo še nekoliko večja zaradi žensk, ki so bile povabljene v letu 2024, pa so se prenaročile in bodo dejansko slikane v letu 2025.

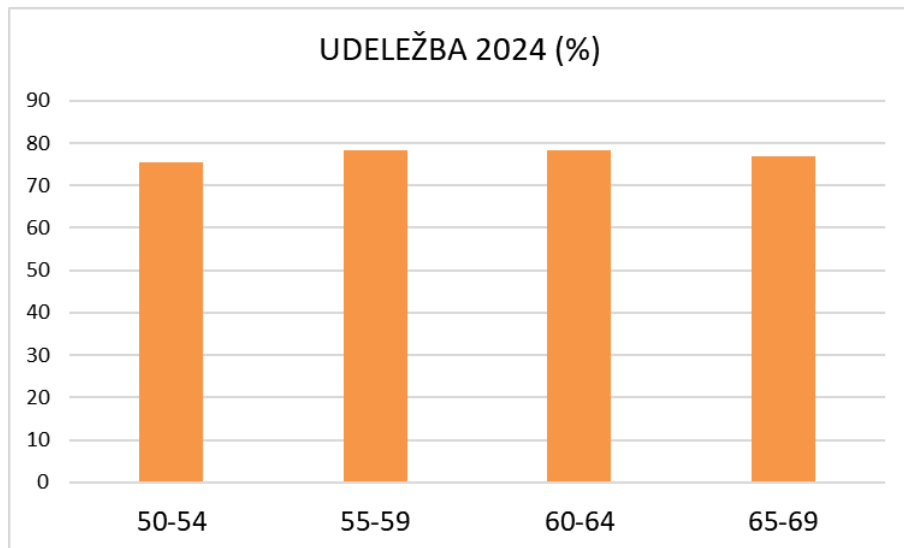
Na sliki 10 je prikazana skupna udeležba v posameznih OE ne glede na krog slikanja. Razen v OE Koper je bila v vseh OE udeležba nad 75 %, kar je tudi željena vrednost po EU smernicah. V vseh OE pa udeležba presega minimalnih 70 % kot predpogoj za uspešnost presejalnega programa. Udeležba žensk glede na starost se med štirimi starostnimi skupinami ne razlikuje pomembno (Slika 11).

Slika 5: Graf udeležbe po območnih enotah ZZZS (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. 2024 – 31. 12. 2024).

Podatki na dan 8.1.2025.

Slika 6: Udeležba žensk v programu DORA po starostnih skupinah (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. 2025 – 31. 12. 2025).

Podatki na dan 8.1.2025.

2.4. Konsenz konference in nadaljnja obravnava v letu 2024

Konsenz

V Sloveniji poteka presejanje z dvojnimi neodvisnim odčitavanjem, saj vsako mamografsko sliko neodvisno drug od drugega odčitata dva radiologa. Kadar vsaj eden od njiju označi sumljivo spremembo na mamogramu, te mamograme skupaj z obema radiologoma odčitovalcema pregleda še tretji, odgovorni radiolog, na konsenzu. Odčitavanje in konsenz potekata enako za vse lokacije izvajanja programa DORA. V okviru konsenza se obravnava 10–15 % slikanih žensk, odvisno od izkušenosti radiologov odčitovalcev in presejanosti populacije; v nadaljnjih krogih je možna primerjava z mamografijami iz predhodnih slikanj.

Na konsenzu smo v letu 2024 skupno obravnavali povprečno 10,4 % slikanih žensk.

Nadaljnja obravnava

Poleg udeležbe je pomemben kazalnik kakovosti programa odstotek vabljenih na nadaljnjo obravnavo - dodatno diagnostiko («recall rate») zaradi sumljivih sprememb po konsenzu. Željene in ciljne

vrednosti predpisujejo evropske smernice, v prvem krogu presejanja naj bi bil ta odstotek pod 7 % (ciljna vrednost < 5 %), v nadaljnjih krogih pa naj bi dosegal vrednosti pod 5 % (ciljna vrednost < 3 %).

Ženske iz OE Maribor, Murska Sobota, Ravne na Koroškem in Celje so bile na dodatne diagnostične preiskave vabljene v PDC UKC Maribor, ostale v PDC na OI Ljubljana.

V programu DORA smo v letu 2024 med ženskami, ki so se prvič udeležile presejalnega slikanja, na nadaljnje obravnave povabili 11,4 % žensk, med ženskami iz nadaljnjih krogov pa 1,9 % slikanih žensk, v vseh krogih skupaj 3,1 % (Tabela 17). Ker je nadaljnja obravnava del presejalnega procesa, je udeležba žensk na nadaljnji obravnavi skoraj popolna, in sicer 98,7-odstotna.

Od vseh slikanih žensk v letu 2024 smo na **nadaljnje obravnave povabili 3.325 žensk**, 44 se jih obravnava (še) ni udeležilo. Pri veliki večini žensk na nadaljnji obravnavi opravimo dodatno usmerjeno mamografijo (tomosintezo) (94,0 %). Pri nekaterih je za potrditev normalnega rezultata mamografije dovolj primerjava s starimi mamogrami. Ultrazvočno preiskavo je imelo 73,6 % obravnavanih žensk, 26,6 % pa igelno biopsijo (invazivna diagnostika). Tako je bila invazivna diagnostika potrebna pri nekaj manj kot 1 % vseh slikanih žensk (0,8 %).

2.5. Raki, odkriti v presejalnem programu DORA

V tabeli 18 poročamo o številu žensk, pri katerih so v presejanju odkrili raka dojke. Upoštevali smo ženske, slikane v letu 2024, ne glede na množico (kohorto) povabljenih žensk v tem letu. V letu 2024 je bil v programu DORA rak dojke odkrit pri 630 ženskah, 397 v PDC OIL in 233 v PDC MB.

Več rakov odkrijemo med ženskami, ki se prvič udeležijo presejanja, med njimi odkrijemo nekaj manj kot sedem rakov na 1.000 slikanih žensk. Pri ženskah, ki jim je bil rak odkrit v nadaljnjih krogih presejanja, je stopnja odkrivanja rakov zmanjša, ker je vedno več žensk že presejanih (Tabela 22).

Tabela 10: Število žensk z rakom dojk, odkritim v presejanju, po letih (podatki na dan 15. 1. 2025).

LETO	ŠTEVILO ŽENSK Z ODKRITIM RAKOM DOJK
2008	13
2009	28
2010	79
2011	143
2012	201
2013	163
2014	187
2015	249
2016	372
2017	436
2018	544
2019	625
2020	600
2021	668
2022	590
2023	620
2024	630
SKUPAJ	6.148

2.6. Operacije raka dojk in čas do operacije

Pomemben kazalnik kakovosti v programu DORA je čas do operacije v presejanju odkritega raka, ki je po smernicah 15 delovnih dni. V tabeli 19 so rezultati analize iz aplikacije DORA za ženske, ki so bile operirane med 1. 1. in 31. 12. 2024 in so imele vnesen in avtoriziran izvid operacije na dan 9. 1. 2025. Pri čakalni dobi na operacijo se upošteva datum najkasnejše predoperativne konference (to je dan, ko se odločijo za operacijo) in datum operacije. Rezultat je število delovnih dni, prikazana je mediana vrednost (50 % oseb je bilo operiranih pred tem številom delovnih dni). V letu 2024 je bila mediana čakalna doba za operacijo **23 dni** (v 2022 je znašala 22,5 dni, v 2023 je bila 21 dni).

2.7. Kazalniki kakovosti 2023

Kazalniki kakovosti so zaradi popolnosti podatkov predstavljeni z **enoletnim zamikom**, saj so prikazani podatki za kohorto žensk vabljenih v presejalni program v določenem koledarskem letu, za ženske vključene v zadnjem delu leta pa celotna obravnava še ni zaključena znotraj koledarskega leta.

Kratkoročni kazalniki v Tabeli 20 prikazujejo postopke med potekom presejanja in rezultate presejanja v kohorti žensk, ki so bile **vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2023.**

Udeležba žensk v presejanju leta 2023 je bila 77,5 %, na nadaljnje preiskave smo povabili 2,9 % vseh slikanih žensk (v vseh presejalnih krogih skupaj). Delež obravnav v prvem krogu presejanja je večji kot v predhodnih letih (10,5 %) in je tudi izven priporočljivih vrednosti EU smernic (< 7 %), kar je posledica večjega deleža konsenza, saj pri ženskah v prvem krogu slikanja ni primerjave s predhodnimi mamografskimi slikami. Ženske v prvem krogu slikanja pa predstavljajo le okoli 10 % vseh slikanih v letu, zato je skupni delež obravnav majhen (3,0 %).

Raka dojk smo med prvič presejanimi ženskami odkrili pri nekaj manj kot osmih ženskah na 1.000 slikanih, v nadaljnjih krogih pa pri štirih ženskah na 1.000 slikanih.

Delež majhnih rakov (manjših ali enakih 1 cm), odkritih v presejanju, je bil v prvih krogih 33,3 %, v nadaljnjih krogih pa 45,9 %; oba kazalnika sta nad minimalno vrednostjo, ki jo predpisujejo evropske smernice (25 in 30 %). 23,4 % v presejanju odkritih rakov je bilo neinvazivnih (in situ). Ženske so dovolj hitro obveščene o rezultatih testa in rezultatih nadaljnjih preiskav. Na operativni poseg so čakale povprečno 21 delovnih dni, v letu 2022 enako. Čakalna doba na operacijo je zadnja leta konstantno okoli 22 delovnih dni. Predstavlja čas od predoperativne konference (odločitve za operacijo) do operacije. Možno bi bilo še nekoliko skrajšati čas med prvim pregledom pri kirurgu in operativnim posegom.

Tabela 20: Kazalniki kakovosti programa DORA (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v posameznem letu).

KAZALNIK KAKOVOSTI	Vrednost v programu DORA:	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Vrednost sprejemljiva v EU smernicah	Cilj v EU smernicah
Delež vabljenih žensk, ki so se udeležile presejalne mamografije		75,3	78,3	75,6	77,8	78,3 %	77,5%	> 70 %	> 75 %
Delež slikanih žensk za nadaljnjo obravnavo	prvi presejalni krog	4,2	5,0	7,5	9,9	9,5 %	10,5%	< 7 %	< 5 %
	nadaljnji presejalni krogi	1,5	1,5	1,9	2,0	2,0 %	1,9%	< 5 %	< 3 %
Delež žensk, ki so se udeležile nadaljnje obravnave	prvi presejalni krog	98,8	99,0	99,3	99,2	99,2 %	99,3%	ni določena	
	nadaljnji presejalni krogi	99,2	99,5	99,7	99,6	99,8 %	99,6%		
Delež invazivnih rakov		79,2	76,0	72,9	76,5	76,7 %	76,6%	90 %	80 - 90 %
Stopnja odkrivanja rakov dojč (na 1.000 slikanih žensk)	prvi presejalni krog	7,4	7,0	6,7	8,5	6,7	7,7	6,8 / 1.000	> 6,8 / 1.000
	nadaljnji presejalni krogi	4,9	5,1	5,2	4,6	4,7	4,3	3,4 / 1.000	> 3,4 / 1.000
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov z negativnimi bezgavkami	prvi presejalni krog	76,3	75,8	73,0	87,2	76,8 %	76,8 %	NA	> 70 %
	nadaljnji presejalni krogi	81,9	80,9	84,3	79,7	82,2 %	76,0 %	75 %	> 75 %
Delež v presejanju odkritih rakov, ki so stadij II ali več	prvi presejalni krog	25,8	24,4	28,0	NA	24,4 %	29,0%	ni določena	< 30 %
	nadaljnji presejalni krogi	19,4	22,8	18,0	NA	18,7 %	18,2%	25 %	< 25 %
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov, ki so <= 10 mm	prvi presejalni krog	39,8	40,9	42,3	39,3	42,6 %	33,3 %	ni določena	≥ 25 %
	nadaljnji presejalni krogi	50,6	40,8	44,1	44,4	44,7 %	45,9 %	≥ 25 %	≥ 30 %
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov, ki so < 15 mm		62,1	61,3	65,9	64,7	65,6 %	65,7 %	50 %	> 50 %
Časovni interval med presejalnim slikanjem in rezultatom presejalne mamografije		2,9	3,4	2,5	2,6	2,5	2,5	15 delovnih dni	10 delovnih dni
Časovni interval med predoperativno konferenco in datumom za operacijo		22,4	22,4	22,2	21,3	21	21	15 delovnih dni	10 delovnih dni
*vir RRRS za 2023 podatki na dan 23.1.2025									